

Kommunstyrelsen

Plats och tid	Ture Petersson, Rådhuset kl. 17:00-20:20
Beslutande	Johan Andersson (S) (ordförande) Catharina Malmberg (M) (vice ordförande) Anna Lorentzson (L) Agneta Nilsson (S) Tony Hansson (S) Bengt Andersson (M) Fredrik Ottesen (SD) (2:e vice ordförande) Ted Bondesson (SD) Cvetanka Bojcevska (SD) Samuel Estenlund (KD) Jasmina Muric (C) Alexandra Nikoleris (V) Eva Bengtsson (S) ersätter Janet Andersson (S)
Ej tjänstgörande ersättare	Christine Melinder (M) Peter Sjögren (M) Jan-Åke Larsson (S) Mikael Wehtje (M) Ronny Thall (SD) Dennis Larsen (SD) Anna Osvaldsson (KD) Krister Carlberg (C) Göran T Andersson (MP)
Övriga närvarande	Helena Heintz (kommunsekreterare) Eva Hallberg (kommundirektör) Mattias Larsson (ekonomichef)
Utses att justera	Catharina Malmberg (M) §§ 136-144, 146-152, 154-157 Fredrik Ottesen (SD) §§ 158-164
Justeringens plats o tid	Stadshuset, Eslöv, 2023-09-11
Protokollet omfattar	§147

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Sekreterare

_____

Helena Heintz

Ordförande

_____

Johan Andersson (S) §§ 136-144, 146-152, 154-157   Catharina Malmborg (M) §§ 158-164

Justerande

_____

Catharina Malmborg (M) §§ 136-144, 146-152, 154-157   Fredrik Ottesen (SD) §§ 158-164

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

---

§ 147

KS.2023.0326

**Yttrande över remiss gällande betänkandet Värden av vinden -
Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad
av vindkraften (SOU 2023:18)****Ärendebeskrivning**

Eslovskommun är som remissinstans inbjuden att lämna synpunkter på betänkandet Värden av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18). Regeringen tillsatte den 7 april 2022 en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag som stärker kommunernas incitament att medverka till utbyggnad av vindkraft, och på ett system för att kompensera dem vars omgivning påtagligt påverkas av sådan utbyggnad. Den 24 november 2022 beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv som anger att finansieringen av förslagen ska ske från verksamhetsutövarna och inte via statens budget.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Yttrande över betänkandet Värden av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)
- Kommunledningskontorets och Miljö och Samhällsbyggnads synpunkter över Betänkandet Värden av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)
- Remissmissiv - Betänkandet Värden av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)
- Värden av vinden Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften Del 1: Överväganden och lagförslag
- Värden av vinden Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften Del 2: Bilagor
- Kommunstyrelsens beslut § 216, 2021 Yttrande över remiss - En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53)

Beredning

Utredning presenterar kompensationsåtgärder på tre nivåer: för intilliggande fastigheter, för närboende och för lokalsamhället. Dessutom konstaterar den att det även behöver finnas kompensationsåtgärder för kommunen, men att utredningens direktiv inte möjliggör några sådana förslag.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret är positiv till utredningens intentioner. Det finns ett behov av ett enhetligt och tydligt system för kompensationsåtgärder kopplade till vindkraftsetableringar.

Förvaltningen delar även slutsatsen om att en kommunal kompensation är avgörande för att öka en kommuns incitament att tillstyrka nya vindkraftsetableringar. Med en sådan ersättning får kommunen en möjlighet att dra nytta av vindkraftsetableringar och kompensationen kan bidra till att öka kvaliteten i den kommunala verksamheten.

Det finns i utredningen otydligheter gällande frågor som rör kommunens roll och arbetsbörda vid kompensation till lokalsamhället, villkor för uppgradering av befintliga verk och hur de nya kraven kan påverka bostadsbyggande.

Kommunledningskontoret efterfrågar förtydliganden om detta. Vidare ser Kommunledningskontoret även en risk att trycket på att etablera vindkraft i orörda och tysta områden kommer öka.

Kommunledningskontoret välkomnar förslaget att införa ett ekonomiskt stöd till kommunernas energiplanering, men delar inte bilden av att ett tillfälligt stöd är tillräckligt.

Avslutningsvis bekräftar Kommunledningskontoret den synpunkt som framkommit i utredningens samråd om att kompensationssystemet bör vara teknikneutralt och gälla för all ny fossilfri elproduktion

I handläggningen av Eslövs kommuns svar har tjänstepersoner från Kommunledningskontoret samt Miljö och Samhällsbyggnad deltagit. Förvaltningarnas synpunkter på betänkandet finns i separat bilaga.

Yrkanden

Ted Bondesson (SD) yrkar att kommunstyrelsen antar Sverigedemokraternas synpunkter som sina och skickar dem till Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga till protokollet.

Samuel Estenlund (KD), Catharina Malmborg (M), Agneta Nilsson (S) och Jasmina Muric (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Samuel Estenlunds (KD) m fl yrkande.

Beslut

- Kommunstyrelsen antar förvaltningarnas synpunkter som sina och skickar dem till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Reservation

Ledamöterna i Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande, se bilaga till protokollet.

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till lars.bryntesson@regeringskansliet.se Dnr KN2023/03016

Kommunledningskontoret – tillväxtavdelningen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

2023-09-04
Moa Åhnberg
+4641362084
moa.ahnberg@eslov.se

Kommunledningskontorets och Miljö och samhällsbyggnads synpunkter över Betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)

Utredningens förslag i korthet:

Bakgrund:

Utgångspunkten för utredningen är att Sverige behöver öka sin vindkraftsbaserade elproduktion som ett sätt klara klimatomställningen, att möta industrins ökade elektrifiering samt att minska den nationella sårbarheten. De två främsta styrkorna med vindkraft är, enligt utredningens direktiv, en låg produktionskostnad samt möjlighet till en snabb utbyggnadstakt.

I Sverige finns dock ingen statlig styrning över den energiproduktion som kräver en förändrad mark- och/eller vattenanvändning. Kommunerna bestämmer, genom det så kallade planmonopolet, självständigt över mark- och vattenanvändningen i sina respektive kommuner. Samtidigt har kommunerna inget formellt ansvar för energiförsörjningen. Enligt utredningen leder detta till att den politiska avvägningen mellan för- och nackdelar med vindkraftsetableringar är känslig för lokala opinioner. Något som i sin tur gör att lokal acceptans är en förutsättning för att en fortsatt utbyggnad av vindkraft.

I Sverige har andelen projekt som fått avslag på sin tillståndsansökan på grund av en kommunal avstyrkan under perioden 2018-2021 gått från 18 % till 78 %. År 2022 var siffran 71 %. Det har även skett en minskning i antalet projekt, från 44 till 17 stycken mellan år 2021 och 2022.

Förslag:

Utredningen föreslår ett system för kompensation vid vindkraftsetablering på tre nivåer:

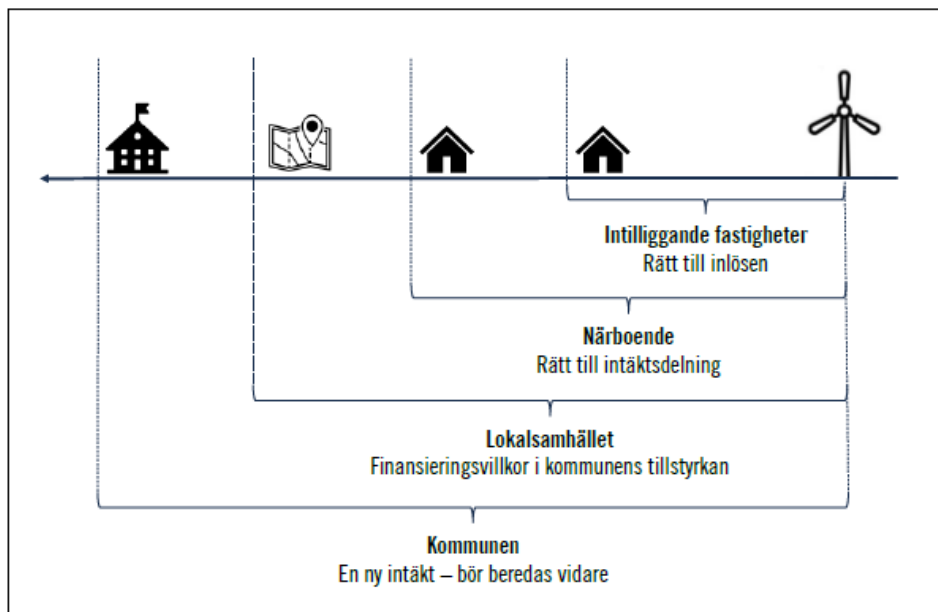

Illustration: Incitamentsutredningen.

Intelligande fastigheter. Ägare av intelligande fastigheter (inom sex gånger ett landbaserat vindkraftverks totalhöjd) ska få rätt till inlösen. Inom ett år från det att ett verk satts i drift har fastighetsägaren möjlighet att begära att vindkraftsparkens tillståndshavare löser in deras fastighet. Ersättningen ska motsvara vad fastigheten hade varit värd, om parken inte hade uppförts.

Närboende. Den som äger en bostadsbyggnad inom tio gånger ett landbaserat vindkraftverks totalhöjd ska varje år under verkets livstid få rätt till en andel av verkets intäkt (intäktsdelning). Storleken på andelen ska bero på hur långt ifrån verket byggnaden ligger.

Lokalsamhället. För lokalsamhället (föreningsliv, lokalt näringsliv, infrastruktur, natur- och kulturmiljöer runt vindkraftsparken) ska kommunen kunna förena sitt beslut att tillstyrka en vindkraftsetablering med ett finansieringsvillkor. En andel av parkens intäkter ska då varje år gå till lokalsamhällets utveckling. Kommunen är endast delaktig i beslutet om att

ha ett finansieringsvillkor samt vilken nivå det ska ligga på, och inte i hur ersättningen ska vara utformad. Det är istället en förhandling mellan lokalsamhället och verksamhetsutövaren. Kommunen har dock ett ansvar att följa upp om villkoren efterlevs. Förslaget gäller både land- och havsbaserade parker.

(Kommunen. En av slutsatserna från utredningen är att det också behöver finnas en fjärde ersättningsnivå i form av en kommunal kompensation. En intäkt är avgörande för att öka incitamentet för en kommun att tillstyrka vindkraftsetableringar. En av förutsättningarna för utredningen är dock att finansieringen av förslagen ska komma från verksamhetsutövarna och inte via statens budget. Det gör, enligt utredningen, att en kommunal intäkt inte är möjlig att förslå som en del av ersättningssystemet. I betänkandet står att en sådan ersättning bör utredas skyndsamt inom regeringskansliet.)

Utöver det föreslagna systemet för kompensation finns även förslag på ett tillfälligt ekonomiskt stöd till kommunernas energiplanering (med fokus på utbyggd fossilfri elproduktion) samt att Energimyndigheten ska ta fram en vägledning för lagen om kommunal energiplanering (1977:439) för att skapa ett gemensamt ramverk.

Länsstyrelsen föreslås få i uppdrag att (i samverkan med bland annat kommuner, regioner, projektörer och intresseorganisationer) ta fram regionala planeringsunderlag för vindkraft.

Utredningen föreslår att reglerna för kompensation ska gälla för vindkraftverk vars tillstånd enligt miljöbalken vinner laga kraft efter den 31 maj 2023.

Kommunledningskontoret och Miljö och Samhällsbyggnads synpunkter:

Förvaltningarna är positiva till utredningens intentioner. Det finns ett behov av ett enhetligt och tydligt system för kompensationsåtgärder kopplade till vindkraftsetableringar. Kommunstyrelsen i Eslövs kommun yttrade sig över betänkandet (SOU 2021:53) En rättssäker vindkraftsprövning 2021-10-26 § 216 och betonade redan då vikten av att utreda möjligheterna till ekonomisk kompensation.

Det föreslagna kompensationssystemet stärker det lokala perspektivet och kan vara positivt för näringslivet (tillgången till grön el kommer att bli en

faktor för företagens utveckling samt för att attrahera nyetableringar), för närboende och för lokalsamhället.

Såväl Kommunledningskontoret som Miljö och Samhällsbyggnad uppfattar dock utredningen som otydlig gällande hur de nya kraven kan komma att påverka bostadsbyggandet i kommunen. Utredningen behöver tydliggöra vad som gäller för bostäder som tillkommer efter att en vindkraftsetablering beviljats tillstånd.

Förvaltningarna ser också en risk med att nya vindkraftsetableringar kommer att lokaliseras i områden som idag är oexploaterade som ett sätt att undvika kostnader för verksamhetsutövaren. För Eslövs kommun är det viktigt att bevara orörda och tysta områden, i den kommunövergripande översiktsplanen finns positiva ställningstaganden för nya vindkraftsetableringar med undantag just för den typen av platser.

Ytterligare tydliggörande behövs även gällande uppgradering av befintliga vindkraftverk, så kallad repowering. Kommer även det att omfattas av de nya kompensationskraven? Eslövs kommun är en vindkraftstät kommun och uppgradering är något som kommunen är positiv till enligt den kommunövergripande översiktsplanen. Det är viktigt att incitamenten för att uppgradera befintliga vindkraftverk inte blir påverkade av de nya kraven.

Vidare delar båda förvaltningarna slutsatsen i betänkandet om att det fjärde steget med kommunal kompensation är avgörande för att öka en kommuns incitament att tillstyrka nya vindkraftsetableringar. Med en sådan ersättning får kommunen en möjlighet att dra nytta av vindkraftsetableringar och kompensationen kan bidra till att öka kvaliteten i den kommunala verksamheten.

Förvaltningen Miljö och Samhällsbyggnad gör bedömningen att det är möjligt att förena kommunens myndighetsutövning med ett finansieringsvillkor i samband med beslut om att tillstyrka vindkraft. Dock ser förvaltningen flera oklarheter kopplade till hur arbetet med ett sådant villkor sedan ska fungera.

För att lokalsamhället ska kunna dra nytta av att en kommun beslutat om ett finansieringsvillkor behöver det finnas aktiva aktörer som driver frågorna. Det finns en risk att vissa kommer att gynnas mer än andra. Enligt förslaget ska kommunen årligen följa upp om verksamhetsutövaren följer

finansieringsvillkoren och, om så inte sker, även förvalta och fördela medlen i en fond. I denna hantering finns risk för konflikter med kommunens myndighetsutövning. Om det istället var länsstyrelsen som hade ansvar för uppföljning och en eventuell förvaltning av de intäkter som vindkraftsetableringen genererar hade funnits en tydlig gränsdragning mellan rollerna.

Förvaltningarna välkomnar förslaget att införa ett ekonomiskt stöd till kommunernas energiplanering, det hade underlättat kommunernas arbete med att få en övergripande bild av den samlade energiproduktionen och att besluta om strategiska ställningstaganden för den. Om lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska fungera som ett gemensamt ramverk för den kommunala energiplaneringen, är bedömningen att den vägledning som Energimyndigheten ska ta fram, bör innehålla ett förtydligande om att kommunerna behöver inkludera frågan i den översiktliga planeringen.

Däremot delar inte förvaltningarna bilden av att ett tillfälligt ekonomiskt stöd är tillräckligt. Det kommunala åtagandet i samband med finansieringskrav kopplat till en tillstyrkan skulle gälla under hela vindkraftverkets livslängd och beroende på hur verksamhetsutövaren hanterar sitt uppdrag kan arbetsbelastningen för kommunen bli hög.

Avslutningsvis vill förvaltningarna bekräfta den synpunkt som framkommit i utredningens samråd om att kompensationsystemet bör vara teknikneutralt och gälla för all ny fossilfri elproduktion.

Utredning presenterar kompensationsåtgärder på tre nivåer: för intilliggande fastigheter, för närboende och för lokalsamhället. Dessutom konstaterar den att det även behöver finnas kompensationsåtgärder för kommunen, men att utredningens direktiv inte möjliggör några sådana förslag.

Kommunen anser att det saknas en tillräckligt djupgående konsekvensanalys av vindkraften och de konsekvenser fortsatt vindkraftsetablering riskerar att medföra för miljön, naturen, människor och djur. Svårigheter att hantera och återvinna uttjänta vindkraftverk, läckage av olja och mikroplaster samt skador på djurlivet, speciellt rovfåglar, är några av problemen som är kopplade till vindkraftverk. Dessutom är det svårt att bygga vindkraftverk utan att ha omfattande negativ påverkan på den lokala naturmiljön och upplevelsen av denna.

Eslövs kommun delar slutsatsen om att en kommunal kompensation är avgörande för att öka en kommuns incitament att tillstyrka nya vindkraftsetableringar. Ett sådant system riskerar därför att bidra till fortsatt utökad vindkraft med de förödande konsekvenser det kan komma att medföra.

Vidare anser kommunen också att införandet av en sådan kompensation kan komma att påverka marknaden på ett otillbörligt sätt.

Kommunen avrekommenderar därav starkt införandet av ett sådant system för kommunal kompensation.

Det finns i utredningen otydligheter gällande frågor som rör kommunens roll och arbetsbörda vid kompensation till lokalsamhället, villkor för uppgradering av befintliga verk och hur de nya kraven kan påverka bostadsbyggande. Kommunen efterfrågar förtydliganden om detta. Vidare ser kommunen även en risk att trycket på att etablera vindkraft i orörda och tysta områden kommer öka.

Kommunen välkomnar förslaget att införa ett ekonomiskt stöd till kommunernas energiplanering, men delar inte bilden av att ett tillfälligt stöd är tillräckligt. Avslutningsvis bekräftar kommunen den synpunkt som framkommit i utredningens samråd om att kompensationssystemet bör vara teknikneutralt och gälla för all ny fossilfri elproduktion.